

MATEŘSKÁ ŠKOLA FRÝDEK-MÍSTEK, Anenská 656,

příspěvková organizace

738 01 Frýdek - Místek

Č. j: MŠ 370/2019

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

zpracovaný na základě RVP PV s účinností od 1. 9. 2017 , s úpravou k 1.9. 2019

K O U Z E L N Á

Z emě a její tajemství (envirometální vzdělávání)

A beceda, žádná věda (příprava na vstup do školy)

H ádej, jak co funguje (polytechnické vzdělávání)

R adovánky s knížkou (předčtenářská gramotnost)

A lbum naší rodiny (kulturní a sociální identita)

D ny, kdy společně slavíme (svátky, tradice)

A ŝ budeš za plotem zahrady, buď opatrný!

1. Identifikační údaje mateřské školy:	
1.1 Vize mateřské školy:	0
2. Obecná charakteristika školy:	
2.1 Charakteristika MŠ Anenská	1
2.2 Charakteristika MŠ J. Trnky	3
3, Podmínky vzdělávání:	
3.1 Věcné podmínky	4
3.2 Životospráva.....	6
3.3 Psychosociální podmínky	6
3.4 Organizace vzdělávání.....	7
3.5 Řízení	9
3.6 Pedagogické a personální zajištění.....	9
3.7 Spoluúčast rodičů	10
3.8 Spolupráce s ostatními partnery.....	11
4. Organizace vzdělávání:	
4.1 Charakteristika tříd:.....	12
4.2 Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání	13
5. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných:	
5.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP.....	15
5.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP.....	16
5.3. Vzdělávání dětí nadaných.....	16
6. Vzdělávání dětí od 2 do 3let.....	16
7. Charakteristika vzdělávacího programu:	
7.1 Vzdělávací cíle.....	15
7.2 Metody a formy práce	16
7.3 Popis a formy vzdělávání.....	18
7.4. Možnosti a způsob výběru.....	18
8. Vzdělávací obsah:	
8.1 Integrované bloky	18
8.2 Dílčí programy a projekty	28
9. Systém evaluace mateřské školy.....	30

Zpracovala: Hana Polachová a kolektiv pedagogů MŠ

Schváleno: Pedagogická rada 29.8.2018

Účinnost: od 1.9.2018

úpravy ke dni 1.9. 2019

Zpracovala: Mgr. Natálie Toflová

Schváleno: Pedagogická rada 28.8. 2019

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název a adresa MŠ: Mateřská škola Frýdek Místek, Anenská 656, příspěvková organizace,
738 02 Frýdek Místek

IČO : 75029774 **DIČ:** cz75029774

Tel.: 603 575 273, **e-mail:** ms.anenska@seznam.cz

Adresa odloučeného pracoviště: MŠ J. Trnky 63, 738 02 Frýdek Místek

Tel.: 775 779 350 **e-mail:** jtrnky@seznam.cz

Zřizovatel: Statutární město Frýdek-Místek

Ředitel MŠ: Mgr. Natálie Toflová

Zástupce ředitele: zástupce statutárního orgánu Bc. Jana Maříková (pracoviště Anenská),
zástupce ředitele pro odloučené pracoviště Lenka Izsóvá (pracoviště J. Trnky),

Název programu MŠ Frýdek-Místek, Anenská 656, p. o.: KOUZELNÁ ZAHRADA

Platnost Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání: od 1. 9. 2017, úprava
1.9.2018 a 1.9. 2019

1.1 Víze mateřské školy:

Cílem naší mateřské školy je ve spolupráci s rodiči vychovat šťastné dítě.

Nabízíme dětem pestrou paletu různorodých a bohatých příležitostí k rozvoji osobnosti, zájmů i talentu, prostřednictvím oblíbených a tradičně vyhledávaných činností, aktivit i akcí pro děti i pro jejich rodiče.

Obsahem i cíli našeho školního vzdělávacího programu usilujeme o to, aby dítě, které naši mateřskou školu opouští, bylo osobností jedinečnou vzhledem k svému věku a individuálním možnostem, co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, na své úrovni přizpůsobivé, odvážné, odpovědné, ochotné nejen přijímat, ale i dávat, schopno se dále rozvíjet, učit se všemu, co bude v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které život přináší.

Motto:

„ Spolu si hrajeme, spolu se učíme, spolu se radujeme. Společně víc dokážeme “

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Frýdek – Místek 656, p. o. se stala právním subjektem 2. 1. 2003. V témže roce se stala součástí tohoto právního subjektu také mateřská škola na ul. J. Trnky. Právní subjekt se tak dělí na pracoviště Anenská a odloučené pracoviště J. Trnky.

2.1 Charakteristika MŠ Anenská

Mateřská škola byla otevřena v roce 1973. Je to škola městská, sídlištní. Nachází se na ulici Anenská ve Frýdku Místku uvnitř bytové zástavby, nedaleko 6. ZŠ. Navzdory jejímu umístění v urbanizované sídlištní zástavbě je mateřská škola obklopena množstvím zeleně, která vstupuje do zástavby v podobě hřišť, parků i zelných pásů v okolí cest.

Mateřská škola disponuje rozsáhlými prostory, které umožňují naplnit kapacitu až šesti tříd. V uplynulých letech docházelo k redukci tříd v důsledku demografického vývoje v oblasti, kterou MŠ spádově pokrývá. V ve školním roce 2019/2020 bude otevřeno pět věkově heterogenních tříd s celkovou kapacitou 140 dětí. Do mateřské školy jsou přijímány děti od dvou do sedmi let.

Objekt mateřské školy je stavebně členěn na dvě budovy. Oba trakty jsou přístupné samostatnými vchody. Bezpečnost vstupu do budovy je zajištěna čipovým uzamykatelným systémem.

Popis budovy A

V budově se nachází čtyři třídy.

Přízemí - 1. třída Jablíčko a 2. třída Sluníčko

1. patro - 3. třída Květinka a 6. třída Srdíčko

Dispozice tříd jsou totožné.

Do tříd vstupují rodiče přes zádveří k dětské šatně. V těchto prostorách jsou šatny učitelek a technické zázemí. Přes umývárnu se sociálním zařízením se vstupuje do tříd, které jsou členěny na dvě části (třída a herna) oddělené posuvnými dveřmi, které umožňují realizaci alternativního odpočinku, diferenciaci vzdělávání apod. Třídy jsou spojeny uzamčeným prostorem, přístupným z hlavní chodby, který je členěn na dvě samostatné kuchyňky vybavené pro podávání jídla a pití. Ve společné části kuchyňky se nachází výtah sloužící pro dopravu potravin z hlavní kuchyně.

Popis budovy B

Čelní vstup do budovy zajištěn zvonkem a přístupem na čip.

Boční vstup do budovy pro zaměstnance školní jídelny je rovněž opatřen zvonkem.

Přízemí

Ředitelna

Školní kuchyň

1. patro

4. třída Motýlek

5. třída Muchomůrka (využívána jako tělocvična)

Stavebně-technická dispozice tříd totožná s předešlým popisem. Třída Muchomůrka je vybavena a využívána jako tělocvična, prostor pro alternativní programy pro děti, společné akce mateřské školy, zasedací místnost, realizaci seminářů, přednášek pro rodiče, sborovna pro učitele k realizaci pravidelných porad apod.

Spojovací chodba mezi budovami A a B - prádelna, která je využívána oběma pracovišti mateřské školy, provozní kancelář školnice a pracovní zázemí údržbáře školy.

Prostory rozlehlých spojovacích chodeb jsou využívány k informačním účelům (nástěnky), prezentaci dětských prací a je zde integrován čtenářský koutek, ve kterém rodičům nabízíme ukázkou vhodné dětské literatury a poskytujeme i literaturu odbornou, kterou si mohou zapůjčit.

Zahrada

Budovu MŠ obklopuje velká, vzrostlá, prosluněná zahrada, která prošla proměnou v souladu s koncepcí rozvoje mateřské školy.

Na základě odborně zpracovaného projektu byly v listopadu 2017 do zahrady integrovány nové zahradní solitéry, které byly citlivě komponovány s ohledem na stávající situaci a potřeby dětí celého věkového spektra, které navštěvují MŠ.

Došlo k inovaci zeleně zahrady, vykáčení vybraných dřevin se zřetelem k bezpečnosti a hygienickým nárokům na exteriér mateřských škol a osázení zahrady okrasnými dřevinami a keři. Při realizaci výsadby byly dodrženy legislativní nároky na volbu rostlin, bezpečnost a ochranu zdraví dětí. Při osazování zahrady byly reflektovány parametry zajišťující dostatečné osvětlení výukových prostor mateřské školy.

Řada stávajících herních prvků, poskytujících dětem příležitosti k pohybovému, relaxačnímu i hernímu vyžití byla doplněna zabudováním těchto herních a výukových solitérů:

„Vrbové stavby“ - tunely a týpí s rozmanitou výškou a využitím, „Malý lanový park s hradem“ - herní sestava s laminátovou skluzavkou, sestavou tří věží. „Laboratoř“ - atraktivní nerezový doplněk pískoviště k hrám a experimentům dětí, „Herní sestava Klára“ pro děti od 2 let se skluzavkou a prolézacím tunelem, dvoumístná závěsná houpačka WOOD a „opičí dráha“ s pochůzkovým žebříkem, lezeckou sítí se spojovacími prvky nahoře i dole.

V letošním roce měly děti možnost pozorovat a pečovat o nově osázený záhon barevných tulipánů, vytvářející prostor k časově strukturovanému pozorování i smyslovému vnímání. Mateřská škola Anenská se opakovaně zapojila do soutěže „O nejhezčí tulipánový záhon“ a v této soutěži získala v roce 2018, 1. místo.

V souladu se zpracovaným projektem na realizaci zahrady došlo k zabudování řady herních prvků v přední části zahrady a opravě terasy povrchem SmartSoft. Byla tak vytvořena multifunkční herní plocha, která je určena pro zábavu, sport, učení i relaxaci dětí.

2.2 Charakteristika MŠ J. Trnky

Mateřská škola je městská, sídlištní, čtyřtřídní, postavená v roce 1976, s kapacitou 112 dětí, které jsou zařazeny do čtyř věkově heterogenních tříd. V letošním roce budou otevřeny tři třídy s počtem 84 dětí.

Budova je jednopatrová, nachází se v centru sídliště Kolaříkova, v blízkosti nákupního střediska. V roce 2012 proběhla na tomto zařízení rekonstrukce budovy i vestibulu.

V mateřské škole byla vyměněna okna, budova zateplena a omítnuta do svěžích pastelových barev.

Vestibul v přízemí umožňuje průchod a spojení levé a pravé části budovy a také samostatný vchod do školní kuchyně se sociálním zázemím. Jsou v něm, mimo jiné, umístěné nástěnky s fotografiemi dětí ze všech akcí za celý školní rok, takže každá návštěva má možnost se s MŠ seznámit již při vstupu do budovy.

V levé části se nachází dvě třídy se samostatným vchodem, a to v přízemí 4. třída Veverka a v patře 3. třída Žabka. **Na pravé straně** jsou opět dvě třídy se samostatným vchodem, v přízemí 2. třída Beruška a v patře 1. třída Kočička. V patře pravé strany je nově zrekonstruovaná tělocvična, kterou využívají všechny třídy. Nachází se tam i kancelář vedoucí učitelky se sborovnou a místnost provozní zaměstnance.

Tělocvična se využívá k tělovýchovným aktivitám dětí jednotlivých tříd, k práci v doplňkových programech a v neposlední řadě ke kulturně výchovným činnostem - divadelní představení, společné akce apod. V roce 2016 byla v tělocvičně položena nová vinylová podlaha a prostory byly vybaveny novým nábytkem.

Za budovou MŠ je **školní zahrada**, která prošla opravou. Byly vykáceny nevyhovující dřeviny, travnaté plochy odvodněny a upraveny, odstraněny betonové chodníky i hřiště. Zahrada byla upravena, nově osázena travou, okrasnou zelení i dřevinami. Část této zahrady děti využívají k pěstitelským pracím. Herní prvky, chodníky i pískoviště vznikly v roce 2009 za podpory města, mateřské školy i sponzorů. Na jaře 2018 se podařilo dokončit rekonstrukci školní zahrady, která tak poskytuje dětem pestrou škálu herních a odpočinkových prvků.

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita podmínek významně ovlivňuje kvalitu vzdělávání. Koncepce MŠ směřuje k vytvoření takového prostředí, které poskytne dětem příležitosti k výběru a realizaci činností podle svých individuálních potřeb a pomůže jim rozvíjet se s ohledem na vlastní zájmy a možnosti.

3.1 Věcné podmínky

V mateřské škole se snažíme ve spolupráci se zřizovatelem zajistit takový stav materiálních podmínek, který umožní vzdělávání každému dítěti. Usilujeme o udržení dobrého technického stavu školy, materiálních podmínek i jejich zkvalitňování. V současné době se zaměřujeme na materiálně technické zabezpečení vzdělávání pro integrované děti se speciálními vzdělávacími potřebami a postupně vytváříme a zkvalitňujeme podmínky pro vzdělávání dvouletých dětí.

MŠ Anenská

Budova mateřské školy prošla v uplynulém období vnější rekonstrukcí (svislé prvky budovy), která zahrnovala zateplení fasády a výměnu oken. Vnitřní vybavení tříd splňuje veškeré legislativní nároky. Herní i třídy mateřské školy jsou vybaveny dětským nábytkem, který odpovídá antropometrickým specifikům a potřebám dítěte předškolního věku. Průběžně dochází k rozšiřování vybavení jednotlivých tříd hračkami, didaktickými pomůckami i výtvarným materiálem, který je bezpečný a zdravotně nezávadný. Učitelky ve třídách promýšlí členění prostoru ve třídě tak, aby vytvářely ohraničené herní kouty umožňující dětem snadnější orientaci v prostoru i při hrách. K odpočinku dětí slouží kvalitní matrace. Každé dítě má vlastní lůžkoviny označené značkou. Aby bylo zajištěno dostatečné větrání pyžam, zavěšují si je děti na věšáky.

Sociální zařízení respektuje potřebu dodržování hygienických návyků - každé dítě má box se svým ručníkem, hřebenem a kelímkem k čištění zubů.

Velká pozornost je věnována vyvážené stravě a kultuře stolování. Kuchyňky jsou vybaveny myčkami, které hygienicky zajišťují čistotu umytého nádobí.

Sklad čisticích prostředků a sklad prádla jsou v oddělených uzamčených místnostech MŠ.

Kabinety jsou doplňovány aktuální nabídkou metodických materiálů. Součástí vybavení MŠ je audiovizuální technika.

Tělovýchovné nářadí v tělocvičně MŠ i herní prvky na zahradě prochází pravidelnou kontrolou a jsou udržovány v dobrém stavu v souladu s legislativními nároky na bezpečnost vybavení MŠ.

Zlepšení podmínek a jejich kvality cíleně plánujeme. Prioritním cílem v oblasti materiálních podmínek je rozšíření šaten do prostoru rozsáhlých a nadbytečných prostranství chodeb. V červenci 2014 bylo realizováno rozšíření jedné šatny v 4. třídě Motýlek, v budově B v prvním poschodí. O prázdninách 2017 došlo k rekonstrukci šatny a sociálního zařízení ve 2. třídě Sluníčko v roce 2018 i v 6. třídě Srdíčko. Sociální zařízení zároveň vyhovuje požadavkům dětí se speciálně vzdělávacími potřebami. Výsledkem této rekonstrukce jsou vybudované důstojné prostory pro děti i jejich rodiče, které poskytují dostatek osobního prostoru a zvyšují estetickou úroveň interiéru MŠ.

Exteriér mateřské školy je udržován na patřičné úrovni. Stromy a keře jsou pravidelně prořezávány a tráva kosena. V plánu máme realizaci altánu a vytvoření bylinkové spirály. Naším cílem je vybudování zahrady přírodního rázu.

MŠ J. Trnky

Mateřská škola je z roku 1976, postupně prošla řadou rekonstrukcí. V roce 2012 byla provedena rekonstrukce budovy i vestibulu. V mateřské škole byla vyměněna okna, budova zateplena a vnější plášť budovy byl opatřen svěžími pastelovými barvami.

Jednotlivé třídy jsou barevně rozlišené, což přispívá k snazší orientaci v budově: 1. třída Kočička = žlutá, 2. třída Beruška = modrá, 3. třída Žabka = zelená a 4. třída Veverka = červená. Těmito barvami jsou lemovány šatnové boxy, poličky a lavičky v dětských šatnách a skříňky na ručníky v umývárkách.

K odpočinku dětem slouží ve všech třídách kvalitní lehátka s molitanovou matrací. Děti mají své lůžkoviny označené značkou. Pyžama si děti věší za přišíťá poutka na stojánky opatřené taktéž značkami dětí.

Sklad čisticích prostředků a sklad prádla jsou v oddělených uzamčených místnostech MŠ. Veškeré zařízení, nábytek i vybavení se v rámci finančních možností průběžně obměňuje za nové, z důvodu opotřebování, stáří a nefunkčnosti.

K rozsáhlým změnám dochází od roku 2006, kdy byla v MŠ provedena celková výměna elektroinstalace a provedena celková rekonstrukce školní kuchyně. Od roku 2009 se postupně zrenovovaly kryty na topení ve všech třídách, jejichž součástí jsou také úložné prostory pro hračky, dostupné dětem všech věkových kategorií. V roce r 2011 bylo zakoupeno piano, a tak jsou tímto hudebním nástrojem vybaveny všechny třídy.

Postupně obnovujeme nábytek ve třídách s ohledem na potřeby dětí i nábytek pro uložení výtvarného a pracovního materiálu.

V roce 2015 a 2016 došlo k rekonstrukci sociálních zařízení pro děti i personál v celé budově včetně zahradní místnosti.

Zahrada školy prochází od roku 2009 dle zpracovaného projektu velkou obměnou. V roce 2010 byla ukončena realizace I. etapy, která zahrnovala úpravu a výsadbu zeleně, jehličnatých a listnatých stromů, vybudování nových chodníků, svahu pro zimní sporty, včetně 4 pískovišť a tzv. robinzonádního hřiště. Na jaře 2018 byla realizace zahrady dokončena. Zahrada je tak vybavena množstvím herních prvků i altánem, sloužícím k učení i relaxaci dětí.

Vnitřní a venkovní prostory na obou pracovištích splňují bezpečnostní a hygienické podmínky a normy dle platných předpisů. Děti se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem přístupné, a mohli je zhlédnout i rodinní příslušníci.

3.2 Životospráva

Na obou našich pracovištích je zajištěn denní rytmus a řád, který je aktuálně přizpůsobován vzniklým situacím v průběhu dne.

Je dodržován pitný režim. Každá třída má své určené místo, kde mají děti po celý den k dispozici ovocný či bylinný čaj a čistou vodu ochucenou citrónem či čerstvými bylinami.

Děti mají v každé třídě poličky se svými značkami, kde si po příchodu do MŠ umístí svou skleničku na pití. Děti si v průběhu celého dne nalévají pití samy nebo s pomocí učitelky. Po celý den učitelky sledují příjem tekutin u jednotlivých dětí ve třídě.

Pitný režim je dodržován také při pobytech venku, zvláště v letních měsících a v tělocvičně.

Jídelníčky jsou sestavovány na základě zásad racionální výživy dle stravovacích norem a jsou s předstihem k nahlédnutí na našich internetových stránkách. Každý týden jídelníček zahrnuje ryby, luštěniny, a to dle nejrůznějších receptur. Jídlo je doplňováno několikrát denně ovocem a zeleninou v čerstvé i vařené podobě. Při přípravě jídel je dodržován v obou školních kuchyních správný technologický postup. Mezi jednotlivými jídlami jsou pravidelné tříhodinové intervaly (dopolední svačina - oběd - odpolední svačina).

Děti jsou vedeny k zásadám správného a kulturního stolování, učí se jíst přiborem, používat ubrousek po jídle, učí se manipulovat s nádobím. Děti nejsou do jídla nuceny, ale správně motivovány, aby alespoň pro ně neznámá jídla ochutnaly a postupně začaly konzumovat. V obou našich MŠ bylo úspěšně zavedeno průběžné podávání dopolední svačinky, děti si samy chystají jídlo, popř. pití a svačí dle svých individuálních potřeb. Na našich mateřských školách respektujeme na žádost zákonných zástupců oprávněné a přiměřené výjimky při stravování.

Děti jsou každý den dostatečně dlouho venku, dle aktuálních povětrnostních podmínek. Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru MŠ. Každodenně je využívána tělocvična. Děti mají 1x týdně klasickou tělesnou výchovu s využitím tělovýchovného náradí. Tělocvičnu využívají i v době nepřízně počasí. Po domluvě s rodiči jsou vybaveny k pobytu venku vhodným oblečením a obutím, které mají k dispozici v šatnách.

Jsou respektovány individuální rozdíly potřeby aktivity a odpočinku jednotlivých dětí.

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci napomáhají spoluvytvářet pocit spokojenosti, bezpečí a pohody.

Adaptační režim umožňuje nově příchozím dětem postupně si zvykat na nové prostředí.

Učitelky používají pozitivní, motivující přístup k dětem, jsou podporovány přiměřené sebevědomí, samostatnost a aktivita dětí.

Všechny děti mají rovnocenné postavení, jsou respektovány individuální rozdíly a potřeby dětí. Osobní svoboda a volnost je v rovnováze s nezbytnou mírou dodržování pravidel a

potřebného řádu. Pravidla společného soužití vytváříme společně s dětmi tak, aby je samy pochopily a přijaly. Vedeme je k respektování a dodržování těchto pravidel.

Podporujeme a rozvíjíme vzájemnou toleranci, zdvořilost, citlivost a ohleduplnost k druhému, snažíme se předcházet a včas odstraňovat projevy šikany či nezdravé soutěživosti.

Používáme jasné a srozumitelné pokyny. Dospělí jsou ve svých vztazích dětem příkladem, nenásilně podporují prosociální tendence ve třídách.

V maximální míře je upevňována spolupráce rodiny a školy.

V šatnách a na spojovacích chodbách či vestibulu jsou dostupné informace, které blíže seznamují rodiče a širokou veřejnost s pravidly a provozem v obou našich mateřských školách, s termíny akcí, s dílčími projekty, s náplní doplňkových programů apod.

Z důvodu zajištění větší bezpečnosti dětí i zaměstnanců obou pracovišť je zabudován bezpečnostní systém otevírání dveří formou čtečky čipů. Čipy jsou k dispozici jak zákonným zástupcům, tak zaměstnancům školy.

3.4 Organizace vzdělávání

Provoz mateřské školy vychází z potřeb dětí i rodičů, je na obou pracovištích od 6.00 hodin do 16.30 hod. Umožňuje pravidelné překrývání obou učitelek v přímé pedagogické činnosti ve třídě (individuální přístup i skupinovými prací, organizační zajištění výletů, tematických vycházek i návštěv divadel a to zpravidla v době od 9.00 hodin). Denní řád je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby.

Denní řád:

Průběh dne vytváří rámec, který je dostatečně flexibilní, aby umožnil dětem realizovat spontánní aktivity na základě jejich individuálních potřeb.

Ve školním roce 2017 – 2018 došlo z důvodu rozsáhlých legislativních změn k **povinnému předškolnímu vzdělávání dětí**. Toto vzdělávání se uskutečňuje na všech třídách v době od **8.00 do 12.00** a má průřezový charakter vzhledem k uspořádání dne v MŠ.

6.00 až 9.30 hodin:

Děti se ve třídách scházejí postupně od šesti hodin. Při příchodu dítěte do třídy se s ním učitelka osobně přivítá pohlazením nebo podáním ruky. Tento první kontakt učitelky s dítětem považujeme za velmi důležitý a dáváme tak dítěti najevo, že jsme tu pro něj a že patří mezi „nás“. Poté si dítě nachystá skleničku na čaj a dle svých individuálních možností si ho samo nalije nebo mu učitelka pomůže. Čaj je k dispozici od 6.30 hodin stejně jako ovoce více druhů.

V této době si děti mohou vybrat z několika nabízených činností, jež jsou pro ně připraveny jak v herně tak u stolečků, může si hrát dle své volby v jednotlivých koutcích nebo v případě potřeby odpočívat.

V době od 8.00 do 8.30 hodin je dětem k dispozici dopolední svačina, kterou si samy dle své potřeby nachystají. Pro tento účel je vyhrazen stůl, kde děti společně svačí svým individuálním tempem.

V době přibližně od 8.30 do 9.30 hodin probíhá společný úklid třídy, pohybové aktivity a předškolní vzdělávací činnost. **Zpravidla od 9.00 hodin se těchto aktivit zúčastňuje i druhá učitelka** a činnosti se většinou konají ve skupinových aktivitách. Ty vycházejí ze ŠVP a následně z TVP jednotlivých tříd a jsou realizovány různými formami.

9.30 až 11.30 hod:

V tomto časovém úseku probíhá zpravidla pobyt venku, popř. i jiné vzdělávací aktivity. V mateřské škole se snažíme o to, aby děti byly každodenně dostatečně dlouho venku, vždy však s ohledem na aktuální meteorologické podmínky (nevyhovující je např. mráz pod 10 stupňů, náledí, silný vítr, inverze apod.).

Při pobytu venku děti využívají většinou prostor školní zahrady, ale podnikají také kratší či delší vycházky do okolí, seznamují se se silničním provozem a známými místy našeho města.

I tento pobyt venku je součástí výchovně vzdělávacího procesu a je jeho plnohodnotnou součástí. Znamená to tedy, že činnosti v jeho průběhu vycházejí z aktuálních témat a jsou zaměřeny na získávání či procvičování znalostí i dovedností dětí, avšak zároveň jsou voleny tak, aby respektovaly uspokojení individuálních potřeb dětí.

Od 11.30 hod:

V poledních hodinách probíhá oběd, hygiena a odpolední klid. Děti si chystají talíře a příbory. Velikost porce si děti samy domlouvají s paní kuchařkou při výdeji oběda. Použité nádoby si po sobě samy odnáší na určené místo. Po jídle si děti všech věkových kategorií čistí zuby. V naší mateřské škole probíhá odpolední klid formou alternativního odpočinku. Nejprve učitelky četbou pohádek a příběhů motivují děti ke klidné relaxaci na lehátkách. Poté následuje odpočinek všech dětí po dobu minimálně 30 minut. K pohodové atmosféře dopomáhá podbarvení relaxační hudbou či jednoduché relaxační techniky k uvolnění. Po uplynutí této doby jsou dětem s menší potřebou spánku nabízeny klidové činnosti, předškolním dětem i doplňkové programy. Z klidových činností nabízíme dětem prohlížení knih, časopisů, skládání puzzle, konstruktivní hry, dokončování her a činností z dopoledne apod.

Všechny třídy mateřské školy jsou vybaveny zatahovacími dveřmi, které umožňují klidný průběh alternativního odpočinku.

Od 14.00 hod:

Po klidové části dne následuje hygiena a odpolední svačinka. Po svačině mají děti příležitost ke spontánním hrám a dalším dětským aktivitám a činnostem, jež vycházejí z aktuálních i jiných témat. S ohledem na individuální potřeby dětí se věnujeme individuálním činnostem.

Za příznivého počasí probíhají tyto aktivity také venku na školních zahradách. Mateřská škola se uzamyká v 16.30 hodin.

3.5 Řízení

Všichni zaměstnanci mateřské školy jsou si vědomi toho, že o tom, jak se budou děti v mateřské škole cítit, rozhodují vztahy všech pracovníků na pracovištích, s nimiž se děti setkávají po celý den svého pobytu v MŠ.

Proto všichni zaměstnanci vnímají týmovou spolupráci, založenou na vzájemné důvěře a toleranci, jako velmi důležitou.

V čele MŠ jako právního subjektu stojí statutární orgán MŠ **ředitelka školy a zástupce statutárního orgánu** na pracovišti Anenská a na pracovišti J. Trnky **zástupce ředitele, pro odloučené pracoviště**.

MŠ se člení na úseky pedagogický, provozní a školní kuchyně. Vedoucí zaměstnanec jmenuje ředitelka školy.

Ti pak, v souladu s náplní útvarů a v rámci pravomocí stanovených ředitelkou školy, řídí stanovené zaměstnance.

Ředitelka zaměstnanec pozitivně motivuje, podporuje jejich vzájemnou spolupráci a zajišťuje koordinaci jednotlivých útvarů.

Toto se děje zejména prostřednictvím porad vedení školy, pedagogickými a pracovními poradami.

Tvorba ŠVP PV i plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je výsledkem práce celého pedagogického týmu.

Práce týmu vychází z podrobné analýzy předchozích zkušeností a využívá zpětných vazeb. Z výsledků kontrolních a evaluačních činností jsou pak vyvozovány konkrétní závěry pro další práci.

Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně hodnotí dílčí úspěchy, a tím motivuje k dalšímu zkvalitňování práce.

Obě naše mateřské školy spolupracují se zřizovatelem, rodičovským spolkem Radost, odborníky PPP, ZŠ ČSA, ZŠ Pionýrů a dalšími partnery školy.

Viz. Směrnice - Organizační řád školy.

3.6 Pedagogické a personální zajištění

V mateřské škole Frýdek Místek, Anenská 656, příspěvková organizace pracuje celkem 20 pedagogických pracovníků.

Většina je kvalifikovaná, ostatní si kvalifikaci doplňují.

Sebevzdělání je umožněno dle nabídky akreditovaných společností, ze které si učitelky vybírají kurzy dle svého výběru nebo jim jsou doporučeny kurzy na základě jejich profesní úrovně či aktuálních potřeb školy.

Veškeré informace, vyplývající ze změn předpisů, zákonů, vyhlášek a směrnic, jsou předávány zaměstnancům ředitelkou vnitřního komunikačního systému digitální formou, nebo osobně. Další poznatky mohou učitelky získat v rámci sebevzdělání a doplňování vědomostí prostřednictvím dostupné literatury v MŠ nebo materiálem zveřejněným na webových stránkách.

Ředitelka vytváří podmínky pro vzdělávání a profesní růst. Každá iniciativa související se zkvalitněním vlastního vzdělávacího procesu je vítána a maximálně podpořena.

Učitelky pracují na základě vymezených pravidel, ty vycházejí z vnitřních předpisů, společně sestavených dokumentů a jasných plánů.

Při všech akcích, programech a činnostech je zajištěna optimální pedagogická péče.

Při nedostatečné kompetenci předškolního pedagoga je rodičům doporučena konzultace či vyšetření u odborníka (logopeda, praktického či odborného lékaře, v PPP apod.).

Všechny učitelky se snaží být dětem příkladem a vzorem, zajistit všestranný a vyvážený rozvoj dítěte v souladu se všemi pravidly a normami naší společnosti.

3.7 Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodinou je plánována a realizována jako komplexní smysluplná strategie, umožňující oboustrannou důvěru a spolupráci.

Naším záměrem je navázat úzkou spolupráci s rodinou. Již při přijímání Žádostí k předškolnímu vzdělávání mají rodiče možnost v rámci Dnů otevřených dveří nahlédnout do prostor školy a získat tak základní povědomí o průběhu dne v naší mateřské škole, popř. se seznámit se ŠVP.

Velký důraz klademe na úzkou spolupráci v době adaptačního procesu.

Naši společnou cestu zahájíme vždy již v květnu/červnu první seznamovací informační schůzkou pro rodiče nově přijatých dětí, dále pak na začátku školního roku třídními schůzkami v jednotlivých třídách, na něž navazují tzv. „Neformální třídní schůzky“, což jsou zábavná odpoledne pro děti a rodiče vedoucí k vzájemnému seznámení nejen mezi sebou, ale i s obsahem TVP jednotlivých tříd.

Rodiče se spolupodílí na analýze školy a účastní se tak nepřímo zkvalitňování ŠVP.

Mají dostatečný prostor pro vyjádření svých názorů, námětů a připomínek, jak anonymně (schránka důvěry, dotazníky), tak přímo rozhovorem s učitelkou či ředitelkou.

Abychom dosáhli co největší vzájemné informovanosti o rozvoji a pokrocích dětí, vytváříme pro rodiče prostor nejen k běžným rozhovorům, ale i k individuálním konzultacím.

Snažíme se vytvářet ovzduší vzájemné důvěry, vstřícnosti, otevřenosti a porozumění, vždy zachováváme diskrétnost, chráníme soukromí dětí i rodiny.

V mateřské škole Anenská 656 bylo ve školním roce 2009/2010 z iniciativy rodičů zřízeno sdružení rodičů s názvem Klub Radost, které se spolupodílí na organizování zábavných akcí nejen pro děti, ale převážně pro rodiče a děti. Ke spolupráci vyzýváme nejen rodiče dětí, ale přispět mohou i další členové rodiny a její přátelé. Ve školním roce 2012/2013 se k tomuto sdružení připojili i rodiče dětí z odloučeného pracoviště J. Trnky. Od ledna 2016 došlo ke změně zápisu do spolkového rejstříku a Klub Radost, občanské sdružení nyní pracuje jako Klub Radost, spolek.

3.8 Spolupráce s ostatními partnery

Mateřská škola úzce spolupracuje s následujícími partnery:

- **Základní školy**

Obě pracoviště mateřské školy úzce spolupracují s okolními základními školami: ZŠ ČSA a ZŠ Pionýrů. Touto spoluprací se snažíme o propojení předškolního a základního vzdělávání tak, aby přechod mezi těmito stupni vzdělávání dětem nečinil problémy a stal se pro ně zcela přirozeným. V rámci zábavných programů, které pro nás základní školy připravují, mají děti možnost poznat prostředí „velké“ školy i paní učitelky, které je budou v následujících letech vyučovat. Mezi tradiční akce organizované základními školami patří tzv. „Dny otevřených dveří“, v jejich průběhu se mají děti možnost seznámit se prostředím školy a s výukou v prvních ročnících.

- **Zřizovatel MŠ Statutární město Frýdek-Místek**

Zřizovatel mateřské školy projevuje zájem o dění v MŠ. Učitelky pravidelně informují širokou veřejnost o dění v MŠ prostřednictvím článků uveřejňovaných ve Zpravodaji Rady města FM. Mateřská škola se řadou akcí pro děti i jejich rodiče zúčastnila oslav 750. výročí vzniku našeho města, podílí se na výzdobě prostor magistrátu.

- **Městská policie**

Obě pracoviště mateřské školy jsou zapojeny do projektu PANDA, který organizuje Městská policie. Strážníci Městské policie navštěvují nejstarší děti a seznamují je nejen s prací Městské policie, ale hlavně s bezpečností při účasti v silničním provozu a prevencí patologických jevů. Každé dítě obdrží krásnou a poučnou omalovánku, s jejíž pomocí si zopakuje již známá fakta a seznámí se s mnohými novými informacemi, které jsou pro všechny velmi důležité. Završením celoročního projektu bývá Dopravní den s městskou policií, kde si děti ověřují pravidla chodců v silničním provozu.

- **Hasičský záchranný sbor**
Hasiči pravidelně navštěvují MŠ se zásahovým vozem, seznamují děti jak s prací hasičů, tak i s technickým vybavením.
- **PPP**
Pedagogicko-psychologická poradna ve Frýdku - Místku je již po řadu let odborným poradcem mateřské školy v situacích, kdy učitelky potřebují pomoci s diagnostikou poruch chování či poruch učení u konkrétních dětí. Obě strany postupují odborně a zároveň diskrétně tak, aby se dítěti se zvláštními výchovnými či vzdělávacími potřebami dostalo takové péče, která mu zajistí klidný, plynulý a maximální rozvoj osobnosti po všech stránkách při jeho individuálních možnostech a schopnostech.
- **Klub seniorů**
K další dlouhodobé spolupráci mateřské školy se řadí udržování přátelských vazeb s Klubem seniorů v Místku. Se seniory spolupracujeme v projektu Celé Česko čte dětem. Senioři například přečítají dětem v MŠ pohádky v době alternativního odpočinku. Výjimkou není také jejich účast při společných akcích, prostřednictvím nichž vedeme děti k úctě ke stáří a posilujeme u nich hodnotu přátelství.
- **Středisko volnočasových aktivit KLÍČ**
Středisko volného času KLÍČ na obou pracovištích mateřské školy zabezpečuje prostřednictvím Beskydské šachové školy kurzy výuky šachové hry pro předškolní děti (viz. Webové stránky BŠŠ). V zimních měsících zajišťuje lyžařské kurzy dětí. Středisko KLÍČ organizuje rovněž nepřeborné množství výtvarných soutěží, jichž se pravidelně účastníme s pracemi našich „malých“ výtvarníků.

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Charakteristika tříd

Předškolní vzdělávání v obou našich mateřských školách probíhá ve třech ročnících (2-7 let).

V MŠ Anenská je 5 věkově heterogenních tříd, v MŠ J. Trnky jsou 3 věkově heterogenní třídy a jedna třída pro nejmenší děti.

Všechny třídy tvoří dle závazného školního vzdělávacího programu své třídní vzdělávací programy, které jsou vytvářeny s ohledem na věkovou strukturu třídy. Při zařazování dětí

do tříd jsou zohledňovány sourozenecké i širší rodinné vazby, v maximální možné míře respektujeme přání a požadavky rodičů.

Při didakticky zacílených řízených činnostech jsou ve třídě přítomni dva učitelé k zajištění souběžného působení na různé skupiny dětí s ohledem na diferenciaci jejich individuálních potřeb.

4.2 Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Děti jsou do předškolního vzdělávání přijímány v souladu s legislativními pravidly a kritérii, které jsou uvedeny ve Školním řádu. Kritéria stanovuje ředitelka mateřské školy pro příslušný školní rok s ohledem na aktuální změny právního rámce a jsou dostupná na webových stránkách školy umožňující dálkový přístup.

Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne 5 let věku do zahájení povinné školní docházky, je předškolní vzdělávání povinné.

5 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI, DĚTÍ NADANÝCH

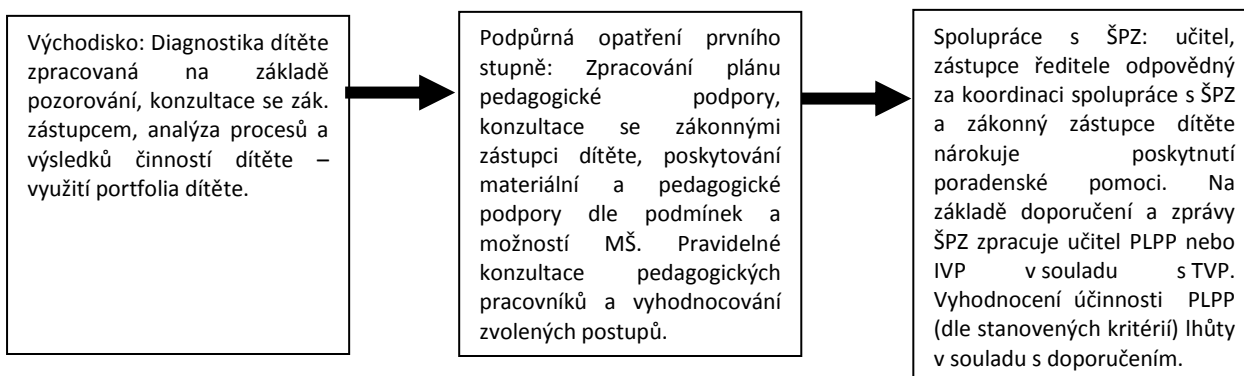
Dětem, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují úpravu při vzdělávání odpovídající jejich zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám je poskytována péče v souladu s platnou legislativou: zákon č. 561/2004 Sb., vyhláška 27/2016 Sb.

Mateřská škola zabezpečuje podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, splňuje podmínky pro vzdělávání dětí ze znevýhodněného socio-kulturního prostředí, děti cizinců.

Dětem jsou vytvořeny podmínky, které ovlivňují kvalitu poskytovaného vzdělávání:

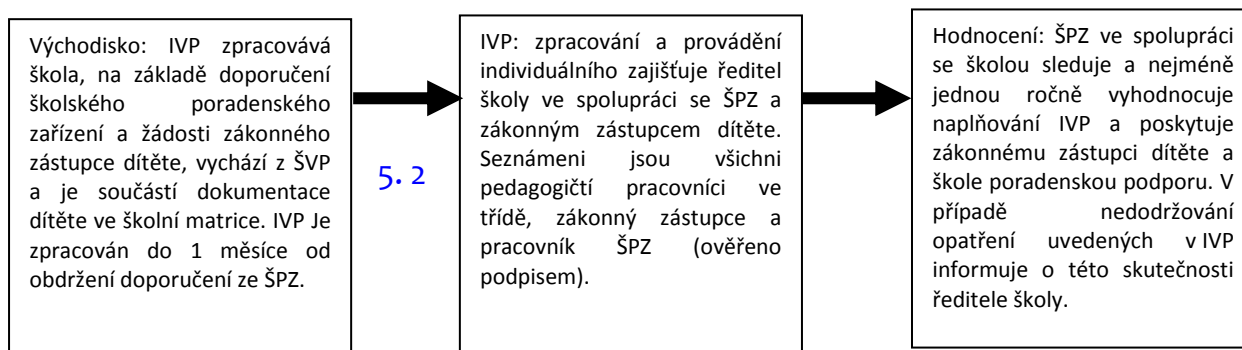
- Individuální přístup učitelů a asistentky pedagoga
- Spolupráce s PPP a SPC
- Vypracovaný Individuální vzdělávací plán
- Podnětné stimulující prostředí
- Speciální didaktické pomůcky
- Kompenzační tělovýchovné náčiní

5.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

5. 2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Individuální vzdělávací plán v případě potřeby zahrnuje předměty speciálně pedagogické péče a pedagogickou intervenci, pokud je třeba podpořit vzdělávání žáka, včetně možnosti podpory školským poradenským zařízením.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Individuální vzdělávací plán v případě potřeby zahrnuje předměty speciálně pedagogické péče a pedagogickou intervenci, pokud je třeba podpořit vzdělávání žáka, včetně možnosti podpory školským poradenským zařízením.

5. 3 Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. Rozvoj a podpora talentu je organizována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost a šíří obvyklé vzdělávací nabídky.

Důležitá je spolupráce se zákonnými zástupci dítěte, kterým můžeme doporučit další aktivity i mimo mateřskou školu a směřování jejich pozornosti k rozvíjení talentu a nadání dítěte.

S dětmi, které jeví zájem o některou z níže uvedených aktivit, pracují učitelky naší mateřské v doplňkových programech. Které jsou každým rokem specifikovány a obměňovány dle potřeb dětí.

6 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD 2 DO 3 LET

Mateřská škola je otevřená vzdělávání dětem od 2 let. Děti jsou integrovány do věkově heterogenních tříd.

Třídy, ve kterých se vzdělávají děti od dvou let, vytváří takové podmínky a prostředí, které odpovídají bezpečnostním a hygienickým nárokům dvouletého dítěte. Učitelky respektují potřebu dítěte mladšího tří let na stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Do prostoru tříd jsou začleněny relaxační kouty, které zabezpečují možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku dvouletého dítěte.

Oblast personální podpory je zajištěna posílením mateřské školy o chůvu v mateřské škole, která je zabezpečena prostřednictvím financování z projektu OP VVV Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ.

7 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Mateřská škola chce dětem i jejich rodičům v rámci vzdělávání zajistit a nabídnout humanisticky orientovaný model podpory dítěte s cílem k jeho autoregulaci učení a postupnému přebírání zodpovědnosti za své jednání. Takto pojaté vzdělávání je specifické individualizací cílů s ohledem na aktuální dosaženou úroveň dítěte, učení založené na vnitřní motivaci a bezprostřední zkušenosti, využívání aktivizujících metod vzdělávání a kvalitní komunikací mezi všemi sociálními partnery.

7.1 Vzdělávací cíle

Hlavní smysl a cíl výchovně vzdělávacího působení na dítě chápeme v doplňování a podpoře rodinné výchovy, ve smysluplném obohacení denního programu dítěte a poskytování odborné péče dle individuálních potřeb. Konstrukce ŠVP je koncipována se snahou usnadnit dětem další životní vzdělávací cestu, všestranně rozvíjet jeho osobnost, zdraví, osobní spokojenost a učit jej žít ve společnosti na platformě hodnot a norem touto společností uznávaných.

Cíle ŠVP

- Vytváření hodnotového systému dětí.
- Prohlubování sociálních dovedností dětí.

- Rozvíjení osobnosti dětí a jejich zájmů po všech stránkách.
- Rozvíjení kritického a tvořivého myšlení dětí.

7.2. Metody a formy práce

Vzdělávání se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí a dbá, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována. Vzdělávací působení učitelů vychází z pedagogické analýzy - z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace dítěte. Rozvojové předpoklady a možnosti dětí jsou východiskem pro uplatňování odpovídajících metod a forem práce, učitelé pracují se zónou nejbližšího vývoje dětí. Při volbě metod preferujeme metody prožitkového učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. Ve vzdělávání je využíváno přirozeného toku dětských myšlenek a spontánních nápadů a dětem je poskytován dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jeho vlastní plány. Aktivity probíhají především formou nezávazné dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby. ŠVP poskytuje učitelům prostor, aby mohlo být v dostatečné míře uplatňováno situační učení založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům a chápalo jejich smysl.

- popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných (včetně popisu pravidel pro tvorbu, realizaci a vyhodnocení PLPP a IVP);
- popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.

7.3 Popis a formy vzdělávání

Náplní školního vzdělávacího programu chceme nabídnout rovnou příležitost ke vzdělávání všem dětem, předcházet sociálně patologickým jevům a prohloubit vztah dětí k naší planetě prostřednictvím environmentální výchovy.

Na obou pracovištích uplatňujeme osobnostně orientovaný model výchovy spočívající převážně v individuálním přístupu k dítěti. Učitelky nabízejí dětem úkoly v několika stupních obtížnosti, aby si každé dítě mohlo vybrat dle svých momentálních možností a schopností a zažít pocit úspěchu. Děti s odkladem školní docházky mají na základě zprávy z pedagogicko- psychologické poradny vypracován individuální vzdělávací plán.

Na straně druhé, děti, u nichž sledujeme nutnost rozvíjet jejich určitý talent, mohou navštěvovat doplňkové programy organizované na obou pracovištích.

Součástí výchovného programu je mimo jiné také nabídka aktivit se zapojením celé rodiny, spolupráce se ZŠ a dalšími institucemi .

Všechny aktivity mají charakter hry, zábavy a zajímavých činností pro děti. Probouzejí aktivní zájem v dítěti a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, objevovat a učit se.

7.4 Možnosti a způsob výběru

V každé třídě je program přizpůsobován podmínkám a možnostem podle věkových zvláštností dětí, jejich nadání, zaměření, popř. jejich individuálních potřeb, ale taktéž dle vlastních nápadů a individuálních schopností učitelek.

Učitelka má možnost vlastního výběru práce podle třídního vzdělávacího programu, který si na daný časový úsek sestaví společně se svou kolegyní ve třídě. Třídní vzdělávací program vychází ze školního vzdělávacího programu, který je pro všechny pedagogy závazný. V kompetenci učitelek je změnit plánované činnosti v důsledku momentální situace nebo aktuálního prožitku. Pohotově a aktuálně tak může učitelka reagovat např. na momentální potřeby dětí, na jejich pocity, nálady nebo na povětrnostní podmínky, na aktuální stav třídy či celé mateřské školy apod.

Všechny dětem nabízené aktivity vycházejí z každodenní záměrné přípravy učitelek a aktuálních podmínek. V době souběžného působení obou učitelek na třídě (cca od 9. hodin) je dán větší prostor k činnostem dětí v menších skupinách. Učitelky tak mohou zohledňovat individuální potřeby i možnosti jednotlivých dětí.

Učitelky provádí pravidelnou evaluaci, jejíž výsledky využívají k plánování dalších postupů a pro další práci s dětmi.

Průběžným vyhodnocováním učitelky na své třídě sledují, zda ve své práci směřují k plnění krátkodobě stanovených cílů a očekávaných kompetencí, které jsou konečným výsledkem pobytu dítěte v mateřské škole.

Nezbytnou součástí je vedení Portfolia dítěte se vstupním adaptačním dotazníkem, průběžných záznamů o dítěti, výtvarnými pracemi, pracovní listy a testy, které učitelkám pomáhají průběžně sledovat vývoj dětí v časových odstupech, jejich školní zralost a připravenost.

8 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah se stanovuje pro celou věkovou skupinu společně, tj. pro děti ve věku od 2 do 6 (7) let a představuje vnitřně propojený celek, který zasahuje do všech oblastí vymezených v RVP PV. Kompetenčně a činnostně orientované vzdělávací obsahy zpřístupňujeme dětem ve srozumitelné a smysluplné formě. Při konstruování těchto obsahů vycházejí učitelé z dětských prekonceptů, které nesou motivační potenciál pro každé dítě s ohledem na aktuální dosaženou úroveň. Nabídky vzdělávání jsou vnitřně diferencovány s ohledem na věkově heterogenní uspořádání tříd a potencionální integraci dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.

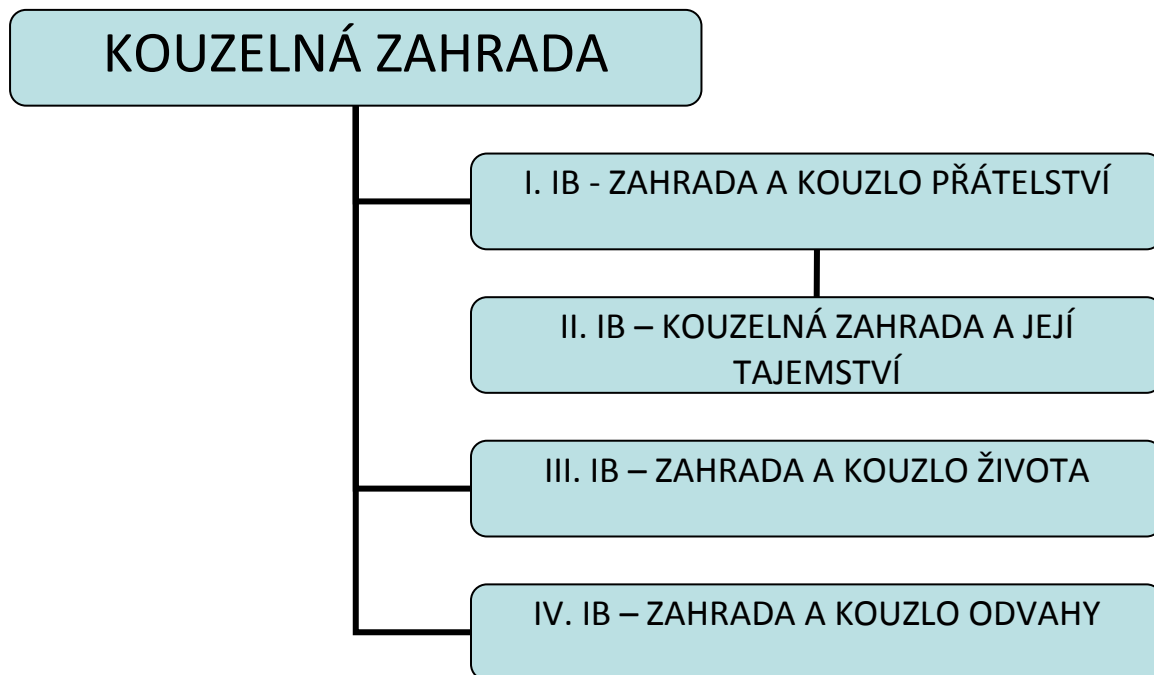
Konstrukce vzdělávacích obsahů je realizována v podobě čtyř integrovaných bloků, které vnitřně integrují sedm projektů vymezujících elementární strukturu edukačních celků. Takto projektované bloky garantují komplexní vzdělávací nabídky komponované na platformě obsahů definovaných závazným kutikulárním dokumentem RVP PV.

Vymezení sedmi projektů je zašifrováno do názvu ŠVP „Kouzelná zahrada“

- **Z emě a její tajemství (envirometální vzdělávání)**
- **A beceda, žádná věda (příprava na vstup do školy)** Projekt je zaměřen na cílenou přípravu dětí na vstup do ZŠ a zvládání zátěže vyplývající ze specifík školní práce.
- **H ádej, jak co funguje (polytechnické vzdělávání)**
- **R adovánky s knížkou (předčtenářská gramotnost)**
- **A lbum naší rodiny (kulturní a společenská identita)** Projekt integruje spolupráci s rodiči, je vymezen budování vlastní identity dítěte s důrazem na porozumění vlastnímu ukotvení, elementární znalost města Frýdku-Místku, kde děti vyrůstají a které skýtá rozsáhlý, dětem dostupný, edukační potenciál.
- **D ny, kdy společně slavíme (svátky, tradice)**
- **A ů budeš za plotem zahrady, buď opatrný! (prevence)**

8.1. Integrované bloky

Integrované bloky jsou široce pojaté tematické celky, které je třeba chápat vzhledem k oblastem vzdělávání jako průřezové. Učitelé v TVP rozpracují integrované bloky ve struktuře, která je dána sedmi projekty a garantuje komplexní vzdělávací nabídku ve věkově heterogenních třídách. Společným rysem integrovaných bloků, napříč třídami MŠ, je jejich cílová orientace, která vychází z jasně formulovaných očekávaných výstupů jednotlivých bloků.

I. INTEGROVANÝ BLOK: ZAHRADA A KOUZLO PŘÁTELSTVÍ

Charakteristika:

Úvodní integrovaný blok je zaměřen, v souladu s dynamikou života v mateřské škole, na adaptaci nově přichozích dětí, vzájemné poznávání, seznamování s novými rituály spolu s vytvářením společných pravidel soužití. Vstup do školního roku je bezpodmínečně ukotven v principu integrované tematické výuky, která „nepřítomnost ohrožení“ vymezuje jako základní předpoklad pro učení se dětí. Zahrnuje vytvoření přátelského, podporujícího prostředí s kvalitními vztahy mezi učitelkou, dětmi i rodiči.

Obsah:

Vytváření přátelské atmosféry bude probíhat formou aktivit didakticky zacílených i individuálních interakcí mezi učitelkou a dítětem, naplánovaných akcí s rodiči apod. Integrovaný blok zahrnuje motivaci do TVP v souladu s plány učitelek diferencovaných dle potřeb a specifik jednotlivých tříd. Charakteristické změny v bezprostředním životě dětí budou ve vzdělávacím obsahu pozvolna přecházet do změn v přírodě, která vytváří přirozený prostor pro rozvíjení hodnot, postojů a poznání na platformě zážitkového a situačního učení.

Ve spolupráci s rodiči projde proměnou naše „kouzelná zahrada“ při tradiční **podzimní brigádě**, děti budou rozvíjet svůj tvořivý potenciál při práci s přírodninami. Podle možností budeme ve třídách organizovat podzimní dílny s rodiči, děti povedeme k uvědomění si významu darů země pro člověka.

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- Osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti spojené s pobytem v mateřské škole (samoobsluha, osobní hygiena, stolování apod.).
- Skrze netradiční pohybové aktivity si uvědomit své vlastní tělo a v rámci individuálních možností jeho schopnosti.

Dítě a jeho psychika

- Rozvinout si řečové schopnosti a jazykové dovednosti nejen v souvislosti s novým prostředím, ale hlavně vycházejících ze společného „bytí“ s ostatními dětmi i dospělými v MŠ.
- Získat relativní citovou samostatnost při pobytu v MŠ.
- Poznávat sebe sama, rozvíjet pozitivní city ve vztahu k sobě samému a k osobní spokojenosti při pobytu v MŠ.
- Vytvořit pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení a získat povědomí o tom, že je užitečné se dozvídat nové věci, které nemusí přímo souviset s jejich životem.
- Seznámit se s elementárními poznatky o znakových systémech (piktogramy, abeceda, čísla)

Dítě a ten druhý

- Seznámit se s pravidly chování ve vztahu k druhému, ať už k dětem či dospělým.
- Osvojit si základní poznatky, schopnosti a dovednosti důležité pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem ve třídě, v mateřské škole i při akcích mimo mateřskou školu.
- Vytvořit si prosociální postoje jako je sociální citlivost, tolerance vůči rozlišnostem nejen mezi lidmi rozlišných národností ale i např. mezi dětmi ve třídě, rozvíjet schopnost respektovat druhé, přizpůsobit se, ale také prosadit sám sebe.

Dítě a společnost

- Seznámit se s pravidly společného soužití, společně je vytvářet nebo dotvářet a upravovat dle aktuálního dění ve třídě.

- Rozvinout si schopnost žít ve společenství ostatních lidí (třída, MŠ), spolupracovat a spolupodílet se na dění ve třídě i v MŠ, přináležet k tomuto společenství.
- Získat vzájemný respektu jak vůči ostatním dětem, tak vůči dospělým.
- Seznámit se s prostředím, v němž žije (třída, MŠ, zahrada, přilehlé okolí, město apod.) a orientovat se v něm.

Dítě a svět

- Seznámit se s prostředím, v němž žije (třída, MŠ, zahrada, přilehlé okolí, město apod.) a bezpečně se v něm orientovat.
- Vytvořit si pozitivní vztah k tomuto prostředí.

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení:

- Povedeme děti k tomu, aby se samostatně orientovaly v řádu a dění v prostředí, ve kterém žijí.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Povedeme děti ke vnímání dění i problémů v nejbližším prostředí, jež dítě obklopuje, budeme je postupně vést k samostatnému řešení těchto problémů.
- Povedeme děti k pochopení, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, problém neřeší. Naopak si uvědomuje, že jejich uvážlivé řešení je výhodou, a že svým aktivním chováním může vzniklou situaci ovlivnit.

3. Kompetence komunikativní:

- Budeme u dětí podporovat rozvoj komunikace bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými.

4. Kompetence sociální a personální:

- Povedeme děti ke schopnosti žít ve skupině, tzn. dokázat se prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domluvit a spolupracovat s ostatními dětmi i dospělými.
- Budeme u dětí rozvíjet schopnost uplatňovat základní společenské návyky a pravidla společenského styku.
- Povedeme děti k tomu, aby se spolupodílely na společných rozhodnutích skupiny, aby přijaly vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.
- Povedeme děti k dodržování dohodnutých a pochopených pravidel společného soužití, a aby se jim přizpůsobily.

5. Kompetence činnostní a občanské:

- Povedeme děti k pochopení, že mohou o tom, co udělají, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také zodpovídají.

II. Integrovaný blok: KOUZELNÁ ZAHRADA A JEJÍ TAJEMSTVÍ

Charakteristika:

Charakteristickým rysem integrovaného bloku bude jeho zaměření na **nejvýznamnější svátky roku**, jejichž prožívání umožňuje dětem získat pozitivní postoje k identitě národa vycházející s kulturních tradic, na jejichž hodnotách je založena evropská společnost. Smyslem společného prožívání svátků od Mikuláše po Masopust je rozvinout u dětí morální postoje a budovat hodnotový systém založený na principu solidarity, přátelství a humanity.

Obsah:

Obsahová konstrukce integrovaného bloku bude zaměřena na intenzivní spolupráci s rodiči. Ve snaze nabídnout rodičům možnost aktivní účasti na vzdělávání dětí prožijeme tradiční oslavu Mikuláše, Vánoc, a Masopustu, který je tradičně spjat s karnevalovým veselím. Zimní zahrada dětem nabídne řadu příležitostí k objevování krás, zákonitostí a radovánek souvisejících se sněhovou nadílkou.

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- Skrze společné sdílení rozvíjet všechny smysly.
- Rozvinout si pohybové schopnosti a zdokonalit se v oblasti hrubé i jemné motoriky prostřednictvím společných aktivit hudebního, pohybového i dramatického charakteru.

Dítě a jeho psychika

- Rozvinout si kultivovaný mluvní projev tak, aby ze svého projevu měly samy radost a potěšení.
- Tvořivě se vyjádřit.
- Vytvořit si a prohloubit citové vztahy s ostatními ve třídě a plně je prožívat.

Dítě a ten druhý

- Rozvinout si kooperativní dovednosti.
- Rozvinout si interaktivní a komunikativní dovednosti, verbální i neverbalní.

Dítě a společnost

- Rozvinout si pozitivní vztahy ke kultuře a umění a současně také rozvíjet dovednosti umožňující tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.
- Rozvinout si společenský i estetický vkus prostřednictvím přípravy estetického prostředí ve třídě a ostatních prostorách MŠ.
- Prohloubit si vztah k letitým tradicím jako je Mikuláš, doba Adventu, Vánoc a Masopustu.

Dítě a svět

- Osvojit si poznatky a dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a při spoluvytváření zdravého, bezpečného a estetického prostředí.
- Poznat existenci ostatních kultur k uvědomění si, že svět přírody i lidí je rozmanitý, pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý.

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení:

- Povedeme děti k tomu, aby dokázaly odhadnout své síly, ohodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Zaměříme se na samotnost při řešení problémů ve hře i v běžném životě mateřské školy bez pomoci dospělého nebo jen pod jeho dohledem.
- Povedeme děti k spontánnímu vymýšlení nových řešení problémů a plánovaných či nahodile vzniklých situací na základě jejich dosavadních zkušeností, ale i fantazie a představivosti.
- Povedeme děti k pochopení, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, problém neřeší. Naopak si uvědomuje, že jejich uvážlivé řešení je výhodou, a že svým aktivním chováním může vzniklou situaci ovlivnit.

3. Kompetence komunikativní:

- Budeme rozvíjet děti v samostatné komunikaci, konkrétně ve vhodné formulaci vět, otázek a odpovědí, k porozumění slyšenému, ke slovní reakci a k vedení dialogu mezi dětmi i dospělými.

- Povedeme děti k rozšíření slovní zásoby v oblasti vyjádření svých emocí.

4. Kompetence sociální a personální:

- Chováme se tak, aby děti měly v nás dospělých správný vzor prosociálního chování a vzájemných mezilidských vztahů, které by mohly napodobovat.
- Vedeme děti k tomu, aby dětským způsobem dokázaly projevovat citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpoznat nevhodné chování, vnímat nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.

5. Kompetence činnostní a občanské:

- Budeme děti podporovat v zájmu o druhé i o to, co se kolem nich děje, k otevřenosti aktuálními ději ve třídě, v mateřské škole, ve městě, popř. i ve světě.
- Budeme u dětí budovat základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu. Povedeme je, aby se chovaly v souladu s nimi.

III. INTEGROVANÝ BLOK: ZAHRADA A KOUZLO ŽIVOTA

Charakteristika:

Společně budeme objevovat rozmanitý svět přírody, lidí, kultury, techniky i umění. Společné objevování nás povede nejen k novým „objevům“, ale také k úctě k dlouholetým tradicím jako jsou svátky jara **Velikonoce** a **Den Země**.

Obsah:

V mateřské škole uspořádáme tradiční **Den zdraví**, jenž dětem hravou a zábavnou formou připomene nutnost starat se o své fyzické i psychické zdraví od nejútlejšího věku. Do této aktivity budou samozřejmě vtaženi i rodiče, a to různorodými způsoby jako budou např. ranní úkoly pro děti a rodiče nebo víkendové úkoly apod. Nechte se překvapit...

Budeme objevovat svět kolem nás a probouzející se jarní přírodu prostřednictvím různorodých činností, při kterých budeme dodržovat pravidla společného soužití stejně jako zásady bezpečnosti. Tradičně oslavíme **Den Země**. Připomeneme si pravidla silničního provozu, a to jak teoreticky tak i prakticky při tradičním **Dopravním dni**. V rámci školního preventivního programu zorganizujeme cvičný požární poplach a odměníme se návštěvou hasičů v mateřské škole.

Prostřednictvím aktivit tohoto integrovaného bloku povedeme děti k uvědomění si, že zodpovídají za své jednání a chování, které má přímý vliv nejen na jejich zdraví a bezpečnost, ale i na celkový stav jejich blízkého okolí.

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- Rozvinout si fyzickou i psychickou zdatnost, jež bude vycházet ze společného objevování.
- Rozvinout si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví a bezpečnosti jejich i ostatních lidí.
- Vytvořit si zdravé životní návyky.

Dítě a jeho psychika

- Prostřednictvím společného objevování si osvojit některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení i psaní, rozvinout si zájem o psanou podobu jazyka.
- Rozvinout si schopnost záměrně řídit svoje chování a sebeovládání.
- Pomocí zajímavých, netradičních a dětem blízkých činností si vytvořit základy pro práci s informacemi.

Dítě a ten druhý

- Při společném objevování získat schopnosti vedoucí k ochraně jejich osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.

Dítě a společnost

- Seznámit se se světem lidí, kultury a umění skrze dostatek podnětů z různorodých oblastí (příroda, kultura, umění, technika apod.) a získat schopnost hodnotit své vlastní zážitky.

Dítě a svět

- Skrze společné objevování si vytvořit elementární povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- Objevit, že změny jsou přirozené a samozřejmé, že všechno kolem nás se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje.

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení:

- Zaměříme se na pozorování, zkoumání, objevování, všímání si souvislostí či experimentování v rámci aktuálních témat a při vnímání všech činností typických pro aktuální roční období.
- Povedeme děti k samostatnému kladení otázek a nalézání odpovědí na ně. Taktéž je povedeme k poznání, že se mohou mnohému naučit, radovat se z toho, co samy dokázaly a zvládly.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Povedeme děti k rozlišení řešení, která jsou funkční a vedou k cíli, a která funkční nejsou. Budeme ji učit mezi nimi volit.

3. Kompetence komunikativní:

- Zaměříme se na schopnosti dětí využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkávají (knížky, encyklopedie apod.).

4. Kompetence sociální a personální:

- Budeme u dětí rozvíjet schopnost řešit vzniklé konflikty dohodou.
- Podpoříme děti v rozvíjení schopnosti bránit se projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

5. Kompetence činnostní a občanské:

- Povedeme děti k pochopení, že zájem o to, co se kolem něj děje, jeho činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem, a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.
- Budeme podporovat v dětech schopnost odhadnout rizika svých nápadů.
- Budeme děti podporovat v cestě za svým záměrem, ale také ve schopnosti cestu měnit a přizpůsobit se daným okolnostem.
- Povedeme děti k pochopení povinnosti ve hře, práci i učení. Povedeme je k vlastní odpovědnosti za povinnosti stanovené pravidly společného soužití ve skupině.

IV. INTEGROVANÝ BLOK: ZAHRADA A KOUZLO ODVAHY

Charakteristika:

Společně se budeme radovat! **Zorganizujeme hned několik oslav**, prostřednictvím nichž děti mohou vyzkoušet samostatnost a vyzrálou zíschanou v průběhu celého školního roku.

Obsah:

Nejprve připravíme překvapení pro naše maminky ke **Dni matek**, pak oslavíme **Mezinárodní den dětí** a školní rok zakončíme slavnostním **Rozloučením se školáky**.

Díky těmto oslavám připravíme milé a estetické prostředí pomocí svých vlastních výrobků. Společné radování spontánně vyjádříme tancem a hudbou a projevíme prosociální chování ke všem přítomným lidem s uplatněním základních pravidel slušného chování.

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- Rozvinout si jemnou motoriku, koordinaci ruky a oka, lokomoční i nelokomoční pohybové činnosti založené na rozvíjení tvořivosti dětí.
- Rozvinout si pěvecké a taneční dovednosti vycházející ze společného radování.

Dítě a jeho psychika

- Rozvinout si verbální i neverbální komunikativní dovednosti dětí, vnímat projevy ostatních prostřednictvím gest a mimiky.
- Rozvinout si pozornost, tvořivost a fantazie.
- Prostřednictvím prožívání si rozvinout mravní cítění.

Dítě a ten druhý

- Posílit si prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem, a to jak v rodině, tak v mateřské škole.

Dítě a společnost

- Rozvinout si schopnost projevovat se autenticky, aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.
- Rozvinout si schopnost vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností stejně jako zachycovat skutečnosti ze svého okolí i své představy pomocí různorodých výtvarných a pracovních činností.
- Prostřednictvím společného radování si vytvářít a prohloubit povědomí o mezilidských morálních hodnotách.

Dítě a svět

- Pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit, uvědomit si, že při „společném radování“ mohou zdraví okolního prostředí podporovat ale i poškozovat a ničit.

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení:

- Povedeme děti nejen k spontánnímu, ale i vědomému učení, k tomu, aby vyvinulo úsilí, soustředění a záměrně si zapamatovalo nabyté informace.
- Povedeme děti k dokončení započaté práce.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Nadále povedeme děti k samostatnému řešení problémů, na které stačí.
- Budeme dětem oporou při řešení náročnějších problémů a budeme je učit, aby se nebály chybovat, neboť pozitivní ocenění získají nejen za úspěch, ale také za snahu.

3. Kompetence komunikativní:

- Budeme u dětí rozvíjet schopnost porozumět neverbální komunikaci, domlouvat se gesty a mimikou.
- Povedeme děti k rozlišování některých symbolů, k porozumění jejich funkce i významu.

4. Kompetence sociální a personální:

- Budeme u dětí rozvíjet uvědomění si, že samo odpovídá za sebe i své jednání a nese za něj důsledky.

5. Kompetence činnostní a občanské:

- Povedeme děti k tomu, aby dbaly o své osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, aby se chovaly odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí.
- Povedeme děti k tomu, aby uměly své činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.
- Povedeme děti k uvědomění si svých práv i práv druhých, k jejich uhájení a respektu.
- Povedeme děti k pochopení, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

8.2. Dílčí programy a projekty

Mateřská škola organizuje výlety, exkurze, divadelní a filmová představení pro děti, besídky, dětské dny, karnevaly a další dílčí projekty, které souvisejí s výchovně vzdělávací činností škol (viz přílohy: roční plán školy, přehledy akcí doplňkových programů, celoročních projektů obou mateřských škol).

Školním řádem jsou dány podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí i rodičů, zákonných zástupců, podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.